



Školní rok: 2022/2023

Třída: 4.C

Obor: 78-42-M/02 Ekonomické lyceum

Témata k ústní profilové maturitní zkoušce z předmětu

DĚJEPIS

1.

Historie jako věda. Pravěk.

metody historikovy práce, druhy historických pramenů, pomocné vědy historické, periodizace dějin, mezníky epoch, dějinné chronologie; periodizace – podle výrobního materiálu; hominizace; základní stádia vývoje člověka; neolitická revoluce; doba bronzová; doba železná a její rozdělení; Keltové, Germáni a Slované u nás, nejvýznamnější pravěké kultury a naleziště u nás i ve světě

Počátek 20. století, vztahy mocností, vojenská seskupení, situace v Evropě před 1. světovou válkou

staré a nové spory mocností a jejich vliv na utváření vojensko-politických seskupení, vojensko-technický pokrok, záminka k rozpoutání konfliktu a jeho hybné síly

2.

Nejstarší staroorientální státy

Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína; charakteristika a kulturní přínos těchto nejstarších civilizací a jejich států; civilizace Blízkého východu – Palestina (Izrael), Fénicie, Chetitská říše a Persie

1. světová válka – její charakteristické znaky, průběh a výsledky

příčiny války; její začátek; vytvořené fronty – jejich charakteristika; nová taktika a zbraně; zlom ve válce; konec války a její výsledky

3.

Klasické starověké státy – antické Řecko

starověká Kréta; periodizace dějin starověkého Řecka; řecké náboženství; řecká kolonizace; Sparta a Athény - základní charakteristické znaky; řecko-perské války; peloponéská válka; řecké umění, kultura a vzdělanost; vzestup Makedonie a Alexandr Veliký, helénismus

Rusko 1917 – 1953, nástup bolševiků, Lenin, Stalinova diktatura, industrializace a kolektivizace, čistky

rok 1917 v Rusku - únorová a říjnová revoluce; občanská válka; politika NEP-u; boj o moc po smrti Lenina; stalinismus; stalinské čistky; gulagy; industrializace a kolektivizace

4.

Antický Řím

založení Říma; periodizace římských dějin; boj Říma za ovládnutí Itálie a punské války; charakter a vývoj římské republiky; krize a zánik římské republiky; období principátu; počátky křesťanství; období dominátu; krize Římského impéria

Cesta ke vzniku samostatného Československa a počátky nového státu

Rakousko – Uhersko na přelomu 19. a 20. století; situace za války u nás; čs. zahraniční odboj; československé legie; situace u nás na konci války; vyhlášení samostatnosti; počátky a charakter nového státu

5.

Raný středověk a vznik feudální společnosti (5. - 10. století)

stěhování národů; Franská říše a utváření feudální společnosti; Byzantská říše; vznik islámu a Arabská říše; Slované; Avari; Sámova říše; Velkomoravská říše

Svět a Evropa po 1. světové válce, dvacátá léta 20. století do Světové hospodářské krize

Pařížská mírová konference; Versailleská smlouva; rozpady velkých monarchií; epidemie španělské chřipky; mezinárodní politika ve 20. letech 20. stol; Rapallská smlouva; Společnost národů

6.

Středověká Evropa v 10. - 12. století

rozdělení a fungování středověké feudální společnosti; středověká města; vznik Svaté říše římské; utváření polského a uherského státu; vztah císařství a papežství; boj o investituru; Vikingové; počátky monarchií v Anglii a Francii; křížové výpravy; reconquista; románská kultura

Světová hospodářská krize, 30. léta, nástup fašismu a projevy agresivity fašistických států ve 30. letech, politika appeasementu

příčiny a vznik krize, její důsledky; vznik fašismu a nacismu; agresivita fašistických států v zahraniční politice; politika appeasementu

7.

Formování českého státu na konci raného středověku (10. – 12. století)

první Přemyslovci; kníže sv. Václav; český stát za Boleslava I. a II.; založení biskupství; sv. Vojtěch; vyvraždění Slavníkovců; krize na počátku 11. století; Břetislav I.; první královské tituly pro naše panovníky; mocenská krize v poslední třetině 12. století; románský sloh u nás

Československo v období mezi válkami

situace po vzniku Československa; jeho politický systém, hlavní politické strany a jejich postavení; ekonomika ve 20. a 30. letech; projevy a důsledky SHK u nás; Mnichovská dohoda

8.**Období vrcholného středověku 13. – 15. století v Evropě**

vrcholný středověk; středověká města; středověká kultura a vzdělanost; vznik univerzit; vývoj Svaté říše římské; tatarský vpád do Evropy; stoletá válka; krize papežství; gotika; počátek turecké expanze v Evropě

Svět a Evropa před 2. světovou válkou, začátek 2. světové války a její průběh do počátku roku 1943 (bitva u Stalingradu)

krach politiky appeasementu; Ribbentrop – Molotovův pakt; napadení Polska a jeho rozdělení; Katyň; blesková válka; podivná válka; letecká bitva o Británii; situace v Evropě na jaře 1941; napadení SSSR; nová ofenzíva z léta 1942; Stalingradská bitva

9.**Český stát za vlády posledních Přemyslovců (konec 12. až počátek 14. století)**

nástup Přemysla Otakara I.; dědičný královský titul; Anežka Česká; vláda posledních Přemyslovců ve 13. století; kolonizace; mocenský rozmach Přemyslovců na počátku 14. století

2. světová válka od počátku roku 1943 do konce války

důsledky Stalingradské bitvy; bitva u Kurska; obrat ve válce v Tichomoří, Teheránská konference; otevření západní fronty; konec války v Evropě

10.**Český stát za vlády Lucemburků v 14. a 15. století**

situace po smrti Václava III.; nástup Lucemburků → Jan Lucemburský; Karel IV.; Václav IV.; Zikmund Lucemburský; hlavní milníky lucemburského panování

Vliv průběhu a výsledků 2. světové války na poválečnou Evropu a svět, spolupráce spojenců – Teherán, Jalta, Postupim

krach politiky appeasementu; podivná válka; Atlantická charta; vstup USA do války; spolupráce Spojenců po Stalingradu, Velká trojka v Teheránu – základní dohody; jednání Velké trojky v Jaltě; setkání Velké trojky v Postupimi a jeho závěry

11.**Karel IV. a jeho doba**

charakter jeho doby; osobnost Karla IV.; milníky jeho života a panování v Čechách

Období 2. republiky, rozbití Československa; Slovenský stát; Protektorát Čechy a Morava; český domácí a zahraniční odboj; poměry v protektorátě; atentát na Heydricha a heydrichiáda

důsledky Mnichovské dohody; 2. republika a její charakter; odtržení Slovenska; vznik protektorátu a jeho fungování; projevy a znaky našeho domácího a zahraničního odboje, charakteristika Heydrichova působení v protektorátě; atentát na Heydricha; heydrichiáda

12.**Opravné hnutí v církvi, Jan Hus - jeho osobnost a dílo**

příčiny a projevy církevní krize; hlavní představitelé opravného hnutí; život, dílo a smrt Jana Husa

Nejvýznamnější bojová vystoupení českých vojáků v cizině za 2. světové války, Slovenské národní povstání, osvobození Československa, Pražské květnové povstání a konec války u nás

nejvýznamnější bojová vystoupení českých vojáků v cizině za 2. světové války, SNP, osvobození Československa, Pražské květnové povstání a konec války u nás

13.

Husitství – jeho charakter a průběh

situace v Čechách po smrti Jana Husa; husitská revoluce - její průběh, program, hlavní postavy - Jan Žižka a Prokop Holý; křížové výpravy; konec radikálních husitů v Čechách

Vliv výsledku války na poměry v ČSR a poválečný vývoj u nás

poválečná zahraniční orientace na SSSR; Košický vládní program; územní změna obnoveného státu; Benešovy dekrety; odsun; znárodnění; první poválečné volby; odmítnutí Marshallova plánu; cesta k únoru 1948

14.

Čechy za Jiřího z Poděbrad a vláda Jagellonců v Čechách

náboženské důsledky husitství u nás; vláda Jiřího z Poděbrad; Petr Chelčický a jednota bratrská; nástup Jagellonců – Vladislav II. a Ludvík Jagellonský; období pozdní gotiky u nás

Převzetí moci komunisty v únoru 1948 a jejich opatření po převzetí moci

únor 1948; příčiny a průběh únorových událostí; ústava 9. května - její znaky; systém Národní fronty a volby 1948; abdikace Edvarda Beneše; Klement Gottwald

15.

Evropská společnost na prahu novověku (konec 15. a 16. století)

objevné plavby a jejich důsledky; renesance a humanismus; reformace a katolická protireformace; vznik habsburského soustátí; boj Francie a Anglie proti hegemonismu španělských Habsburků; revoluce v Nizozemí

Vývoj v ČSR po uchopení moci komunisty do roku 1953

zásahy do politického systému; ústava; volby a Národní fronta; potlačení opozice - období procesů a jeho hlavní oběti; nová orientace ekonomiky; kolektivizace; rok 1953 - smrt Stalina a Gottwalda

16.

Nástup Habsburků na český trůn (16. století a počátek 17. století)

Ferdinand I.; měšťansko-šlechtická opozice; Maxmilián II.; náboženské poměry u nás a česká konfese; osobnost a vláda Rudolfa II.; Majestát Rudolfa II.

Studená válka a její projevy

Spojenci po skončení války; Marshallův plán; důsledky dohod z Jalty, zadržování komunismu; soupeření velmocí; vznik SRN a NDR; vytváření politických bloků (začátek západoevropské integrace (ESUO) a RVHP, NATO a Varšavská smlouva)

17.

České stavovské povstání a jeho důsledky, třicetiletá válka a její důsledky

české stavovské povstání a jeho porážka; třicetiletá válka – průběh a důsledky; Albrecht z Valdštejna; Obnovené zřízení zemské a jeho důsledky; J. A. Komenský

Konec kolonialismu po 2. světové válce; Židé v Evropě od konce 19. století a v 1. polovině 20. století, antisemitismus, pogromy, sionismus, vznik Izraele, arabsko-izraelské konflikty a jejich důsledky, rasismus ve 2. polovině 20. století (USA, Jihoafrická republika)

proces osvobození afrických a asijských zemí zpod koloniální nadvlády; Ghándí a jeho boj za svobodu Indie; osud Židů v Evropě od konce 19. století; antisemitismus; cesta ke vzniku Izraele; rasismus ve 2. polovině 20. století (USA, JAR) a jeho překonávání

18.

Evropa v 17. a 18. století

anglická revoluce; stavovství a absolutismus – vláda Ludvíka XIV. ve Francii; vláda Petra I. v Rusku; baroko; vzestup Pruska; Rusko za Kateřiny II.; dělení Polska; osvícenství; rokoko

Významné vojenské a společenské konflikty 2. poloviny 20. století v období studené války; nové společenské jevy 60. let 20. století

korejská válka, 1. a 2. berlínská krize, karibská krize, vietnamská válka, 60. léta ve světě - generační vzpoury mládeže, rocková hudba, sexuální revoluce

19.

Habsburská monarchie ve střední Evropě v 17. a 18. století

náboženské a politické poměry ve střední Evropě; nevolnictví; turecká expanze; pragmatická sankce; osvětský absolutismus – vláda Marie Terezie a Josefa II.; období baroka a rokoka

Československo v letech 1953 až 1968 (politický, ekonomický a kulturní vývoj)

ČSR po smrti Stalina a Gottwalda; měnová reforma; XX. sjezd KSSS; nepokoje v Polsku a Maďarské povstání; Antonín Zápotocký a Antonín Novotný; socialistická ústava; 60. léta u nás - politické uvolnění, ekonomické problémy, kulturní oživení

20.

Průmyslová revoluce v Anglii, vznik USA a Francie v 18. století

předpoklady vzniku průmyslové revoluce a její důsledky; vztahy Anglie a jejích kolonií v Severní Americe; odpor a boj kolonií za nezávislost; Francie po smrti Ludvíka XIV. do Velké francouzské revoluce.

Pražské jaro, okupace a počátek normalizace

konec 60. let; rozkol v KSČ; nástup reformistů – leden 1968; Akční program; výzva 2000 slov; okupace vojsky varšavské smlouvy v srpnu 1968; Brežněvova doktrína; moskevský protokol; Jan Palach; nástup normalizace; Gustav Husák

21.

Velká francouzská revoluce a její průběh; Evropa za napoleonských válek;

Francie před revolucí; začátek revoluce; Deklarace práv člověka a občana; ústava; konstituční monarchie; konec monarchie; období jakobínského teroru; Napoleon; napoleonské války

Svět a Evropa v 70. a 80. letech 20. století

válka ve Vietnamu; „Watergate“; ropná krize; uvolňování napětí; smlouvy o snižování jaderných zbraní; Helsinská konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě; Jan Pavel II.; polská Solidarnita; snahy o reformu socialismu - Gorbačov; Reagan; zhroucení komunismu ve střední Evropě

22.

Vídeňský kongres a Evropa po kongresu; habsburská monarchie v 1. polovině 19. století; revoluce 1848 - 1849 v Evropě

vídeňský kongres; období restaurace; Svatá aliance; metternichovský absolutismus; revoluce 1848 - 1849 v Evropě (Paříž, Berlín, habsburská monarchie) a její důsledky

Normalizace, opozice, Charta 77, cesta k 17. listopadu 1989

nástup normalizace; čistky ve straně a společnosti; politická pasivita a konformita; úspěšná sociální politika KSČ; vznik Charty 77 a reakce režimu; 80. léta a postupná degenerace komunistického systému; probouzení občanské odvahy; cesta k 17. listopadu 1989 - Palachův týden; Několik vět

23.

Odraz revoluce 1848 – 1849 u nás, jako završení českého národní obrození; vývoj habsburské monarchie ve 2. polovině 19. století;

průběh revoluce v Praze; české požadavky v roce 1848; české národní obrození; Bachův absolutismus; Říjnový diplom; únorová ústava; Rakousko – uherské vyrovnání; národnostní polarizace v 19. století u nás; fundamentálky; punktace; Omladina; završení průmyslové revoluce

Listopad 1989 a hlavní události polistopadového vývoje v ČSFR a ČR

příčiny a průběh událostí 17. listopadu; stávka studentů a herců; Občanské fórum; změny v ústavě; konec komunistické vlády; Václav Havel prezidentem; volby 1990; rehabilitace; restituce; přeměna ekonomiky; politický vývoj na domácí scéně

24.

Svět a Evropa ve 2. polovině 19. století

proces sjednocování Itálie; úloha Pruska v procesu sjednocování Německa; Pařížská komuna; národně-osvobozenická hnutí v Evropě; občanská válka v USA – Sever proti Jihu

Rozpad ČSFR a vývoj ČR a SR v 90. letech po vstup do EU

rozdílné priority české a slovenské reprezentace po volbách 1992; jednání o rozpadu federace - Klaus a Mečiar; skandál v ODS; vládní krize; divoká 90. léta; vzestup ČSSD; volby 1998; opoziční smlouva; integrace do NATO a EU

25.

Proměny evropské společnosti v 19. století a na počátku 20. století

proměny společnosti s nástupem průmyslové revoluce; dělnické hnutí; kolonialismus a imperialismus; mezinárodní vztahy na konci 19. století; antisemitismus; technicko-vědecká revoluce; umělecké směry 19. století – romantismus, biedermeier, moderní umělecké směry

Svět a Evropa po pádu komunismu

rozpad SSSR – nástupnické státy; úpadek Ruska za Jelcinovy éry; rozpad Jugoslávie; Rwanda; rozšiřování NATO na východ; postup západoevropské integrace do EU; eurozóna; rozšiřování EU (2004, 2007, 2013); Putinova éra v Rusku; 1991 válka v zálivu; 2001 útok na New York; válka v Afghánistánu; 2003 válka v Iráku; arabské jaro; Ukrajina; anexe Krymu; válka na Ukrajině

Schváleno předmětovou komisí dne 26. 8. 2022

Ing. Petr Kyjovský

Předseda PK: Mgr. Jaroslav Rotrekl

ředitel školy